**FIP SREV (SPECIALREGLEMENT) OG RETNINGSLINJER FOR BEDØMMELSE AF TEMATISKE EKSPONATER**

**Artikel 1 – Konkurrenceudstillinger**

**I overensstemmelse med artikel 1.4 i FIP's Generelle reglement for bedømmelse af eksponater i konkurrenceklassen (GREV) er dette Specialreglement (SREV) (blå bold tekst) udarbejdet som et supplement til de generelle principper der gælder for tematiske eksponater.**

Disse Retningslinjer er udarbejdet af FIP's Kommission for Tematisk Filateli med det formål at give praktisk vejledning i anvendelsen af GREV samt at integrere Specialreglementet for bedømmelse af tematiske eksponater (SREV).

Retningslinjerne er udviklet som support til udstillere med den praktiske opbygning, og som support til dommere i forbindelse med bedømmelse af et tematiske eksponat. Retningslinjerne omhandler især:

1. Definitionen af egnet filatelistisk materiale,
2. Principperne for opbygning af et tematisk eksponat,
3. Bedømmelseskriterierne for tematisk filateli.

---

**Artikel 2 – Konkurrenceeksponater**

**Et tematisk eksponat udvikler et emne efter en plan, som beskrevet i artikel 3.2.1, og demonstrerer både tematisk og filatelistisk viden gennem det valgte materiale.**

**Denne viden skal komme til udtryk gennem den bedst mulige udvælgelse og anvendelse af materialet samt gennem korrekt tematisk og filatelistisk tekst**.

Eksponatets tekst skal være skrevet på ét af FIP's officielle sprog: Engelsk, spansk, tysk eller fransk (GREV art. 3.3).

---

**Artikel 3 – Principper for opbygning af et eksponat**

**3.1 Definition af egnet filatelistisk materiale**

**Et tematisk eksponat skal anvende det bredest mulige udvalg af egnet filatelistisk materiale (jf. GREV art. 3.2).**

Egnet filatelistisk materiale er materiale, som er udgivet, beregnet til udgivelse eller fremstillet som led i forberedelsen til udgivelse, anvendt eller anerkendt som gyldigt til frankering af statslige, lokale eller private postmyndigheder eller andre bemyndigede institutioner med henblik på befordring af post eller anden postkommunikation.

Forsendelser og andre postale dokumenter har normalt flere karakteristika: frimærker, stempler, etiketter, påtegninger vedrørende den postale behandling, samt undertiden angivelser af portofritagelse. Disse udgør de postale elementer, som kan anvendes i den tematiske behandling. Andre oplysninger på samme forsendelse, som afsender- og modtageroplysninger, dekorative tryk eller illustrationer, meddelelser og andet indhold, er ikke-postale (private) elementer og må ikke anvendes som tematisk dokumentation.

Denne skelnen mellem postale og private elementer (som eventuelt kan forekomme på samme forsendelse, der har været befordret med posten) er det eneste afgørende kriterium for, hvad der kan betragtes som egnet filatelistisk materiale inden for tematisk filateli. Derfor er netop denne skelnen grundlæggende for forståelsen af begrebet ”postalt filatelistisk materiale” inden for tematisk filateli, i modsætning til Open Philately, hvor det også er tilladt at anvende forsendelsers private elementer.

Nedenstående oversigt forklarer denne grundregel nærmere.

**Typer af materiale**

- Frankeringsmidler (frimærker, frimærkehæfter, helsager, frankeringsmaskiner, computerfremstillet porto som f.eks. FRAMA-labels, SmartStamps m.fl.)
- Ændringer på frankeringsmidler (overtryk, tillægsværdier og perfins), dog kun når ændringen ikke skjuler eller ødelægger det oprindelige tematiske motiv.
- Poststempler, herunder dagstempler, tekstmaskinstempler (inkl. slogan-delen), erindringsstempler og andre postale særstempler.
- Frimærker, stempler og påtegninger der dokumenterer portofrihed (f.eks. offentlige myndigheder eller militæret).
- Andre materialer anvendt i postbehandlingen, såsom anbefalingsetiketter, postale rutepåtegninger, censurstempler eller markeringer, desinfektionsmarkeringer, crash mail-markeringer, postindleveringskvitteringer, internationale svarkuponer, speditørmærkning, postautomatiseringsmærker mv. Når det er relevant, bør disse vises på det originale postale dokument.
- Materiale fremstillet med henblik på udgivelse, f.eks. skitser, designforslag og prøvetryk.
- Varianter og tryktilfældigheder.
- Stempelmærker og -papir, når de har været postalt anvendt eller har haft gyldighed som frankering. Fiskale mærker accepteres kun undtagelsesvis, når de er den eneste mulighed for at illustrere et væsentligt tematisk element.

**Tidsmæssig afgrænsning**

Materialet kan omfatte hele den postale udvikling:

- præ-filatelistiske periode
- den klassiske periode,
- den moderne periode.

**Postale tjenester**

Omfatter blandt andet:

- almindelig postbefordring, herunder
    - portofri tjenestepost,
    - militærpost,
    - Airgraphs og V-Mail,
    - søpost,
    - jernbanepost,
    - luftpost,
    - krigsfange- og koncentrationslejrs-post,
    - pakke- og fragtpost,
- postale betalingstjenester,
- privat post, når den har været autoriseret eller tolereret af officielle myndigheder eller har fungeret i mangel af et officielt postvæsen,
- andre former for postkommunikation såsom
    - rørpost,
    - telegrammer,
    - elektronisk post leveret gennem postvæsenet,
    - andre tilsvarende postale tjenester.

**Borderline materiale**

På grund af forskelle mellem landenes postvæsener og deres historiske udvikling er det umuligt at opstille en fuldstændig liste over alt borderline materiale. Materiale, som kun delvist opfylder definitionen af egnet filatelistisk materiale, bør kun anvendes, når der ikke findes andet materiale til at illustrere et bestemt tematisk element. Sådant materiale skal altid ledsages af en grundig filatelistisk begrundelse.

Materiale, der er karakteristisk for en specifik filatelistisk kultur i relation til det valgte tema, land eller område, kan accepteres, hvis det er velbegrundet, og hvis omfanget står i rimeligt forhold til eksponatets samlede udviklingsniveau.

Juryen skal vurdere borderline materiale, primært ud fra dets tematiske betydning. Det bør aldrig vises udelukkende på grund af sin sjældenhed.

**Uegnet materiale**

Følgende materiale samt de oplysninger, der fremgår heraf, må ikke anvendes i den tematiske behandling:

A)

- Fantasiudgivelser fra ikke-eksisterende lande/postområder.
- Udgivelser fra eksilregeringer.
- Udgivelser fra organisationer uden postale privilegier.
- Misbrugte, ulovlige eller uønskede udgivelser, som defineret af Verdenspostforeningen (UPU) og FIP-kongressen i 1976 (jf. FIP's Kommission mod Forfalskninger).
- Billedpostkort, medmindre de er udgivet som helsager af en postal myndighed.

B)

- Private tillægsstempler og tekstpåtryk påført af afsender eller forhandler inden postbefordring.
- Private tillægstryk eller andre illustration på postale helsager (såkaldte *repiquages*).
- Administrative markeringer eller påtegninger uden postal funktion eller portoprivilegium.
- Private dekorationer og dekorative overtryk på kuverter og postkort.
- Private vignetter (reklamemærker), uanset anvendelsesformål.
- Privat fremstillede eller håndskrevne militærpostkort og brevkort, medmindre de er godkendt af postmyndighederne som portoberettigede uden yderligere officielle postale markeringer.

Materiale under kategori B forekommer ofte på postforsendelser, som også indeholder postale elementer såsom frimærker og poststempler. Disse udgør typiske private elementer, som normalt ikke kan anvendes i tematisk filateli.

Kun i særlige tilfælde – hvor der ikke findes andet egnet filatelistisk materiale til at dokumentere et vigtigt aspekt af temaet – kan sådant materiale betragtes som et grænsetilfælde og accepteres, forudsat at det har en væsentlig tematisk relevans og ledsages af en grundig filatelistisk begrundelse.

**Tematisk information**

**Hvert enkelt objekt skal have en klar forbindelse til det valgte tema og formidle sin tematiske information på den mest tydelige og effektive måde.**

Den tematiske information, der anvendes til at illustrere temaet eller fortælle historien, kan udledes enten direkte af udgivelsens motiv eller formål eller indirekte gennem en analyse, som påviser den tematiske sammenhæng i materialet, der hvor forbindelsen ikke umiddelbart er synlig.

Dette omfatter blandt andet:

- udgivelser, der afspejler politiske forandringer,
- udgivelser, der dokumenterer en bestemt historisk periode,
- motivet og alle afbildninger eller tekster på frimærker, helsager, poststempler eller andet egnet filatelistisk materiale,
- tekst, kunstnerisk udformning og lignende grafiske elementer,
- det materiale, objektet er trykt på, f.eks. granitpapir, silketråd, seddelpapir eller krigskort,
- vandmærker,
- perforeringer (f.eks. perfins),
- tekst eller illustrationer i arkrande, gutter, tabs, omslag og mellemblade i frimærkehæfter,

- postvæsenets funktioner med tematisk betydning, f.eks. jernbanepost, telegraf, avisfrimærker, tjenestehelsager eller brevduepost.

Den tematiske information skal:

- være initieret af postvæsenet,
- være tilføjet af postvæsenet (f.eks. reklamevedhæng, tekster anført på arkrande eller illustrationer på helsager), eller
- være godkendt af postvæsenet (f.eks. privatbestilte helsager).

Private overtryk eller påtryk, der er tilføjet efter salget af materialet, opfylder ikke disse krav.

Generiske (almindelige) poststempler kan anvendes tematisk på grundlag af:

- stednavnets særlige betydning,
- årsagen til, at stedet eksisterer,
- eller fordi stemplet indeholder tilstrækkelig tematisk information (f.eks. reklametekst og/eller -illustration) ud over oplysninger om sted og dato.

Et poststempel – selv fra præ-filateliperioden – dokumenterer **ikke** en persons fødested.

Sted- og datoangivelser i et poststempel kan kun anvendes som dokumentation for en bestemt begivenhed, når:

- andre tematiske elementer understøtter sammenhængen, eller
- stemplet har en selvstændig tematisk betydning ud fra et posthistorisk synspunkt. I sidstnævnte tilfælde bør det kun anvendes, når det dokumenterer en væsentlig detalje i temaet.

Afsender- og modtageroplysninger har normalt ingen tematisk betydning, medmindre:

- dokumentet viser et særligt postalt privilegium (f.eks. nedsat eller portofrihed) som følge af en af parternes stilling eller status, f.eks. militærpost eller officiel tjenestepost. I sådanne tilfælde udgør portoangivelsen, tjenestestempler eller tilsvarende postale markeringer den nødvendige dokumentation.
- afsender- eller modtageroplysningerne i særlige tilfælde fungerer som supplerende tematisk information i kombination med dokumentets postale elementer.

---

### 3.2 Tematisk behandling

**Den tematiske behandling omfatter både eksponatets struktur (titel og plan) og udviklingen af hvert enkelt punkt i denne struktur.**

Et tematisk eksponat illustrerer det emne, som udstilleren har valgt – eller endnu bedre: Fortæller en sammenhængende historie om emnet. Historien formidles gennem den tematiske tekst og illustreres ved hjælp af egnet filatelistisk materiale.

I tematisk filateli udgør planen det koncept, der omtales i GREV. De to elementer Titel og plan samt Udvikling udgør tilsammen en integreret proces, der bygger på udstillerens egne studier og forskning i både temaet og materialet.

- En dybere forståelse af temaet gør det muligt at beskrive flere fakta og detaljer og finde yderligere materiale, der kan illustrere disse.
- En større viden om materialet gør det muligt at identificere nye objekter, som ofte kræver yderligere tematisk forskning og dermed kan føre til en mere nuanceret og veludbygget plan.

Eksponatets sider bør tilsammen præsentere hele det tema, som fremgår af titel og plan. Ingen væsentlige dele af temaet bør udelades.

---

### 3.2.1 Titel og plan

**Titel og plan skal præsenteres på eksponatets indledningsplanche og være skrevet på ét af FIP's officielle sprog.**

Indledningsplanchen skal indeholde:

- en titel, der klart definerer temaet,
- en kort indledning, der beskriver eksponatets formål,
- eventuelt oplysninger om eksponatets afgrænsning, herunder væsentlige emner, som bevidst er udeladt (sådanne udeladelser bør dog normalt fremgå af titel eller undertitel),
- en plan, der viser historiens opbygning,
- en forklaring på, hvordan sjældenhed er markeret i eksponatet,
- en oversigt over de vigtigste filatelistiske kilder samt eventuelt udstillerens egen forskning.

**Titlen med eventuel undertitel fastlægger eksponatets omfang.** Titel og plan udgør en samlet helhed og skal afspejle de særlige karakteristika ved det valgte tema. Derfor vil forskellige titler normalt føre til forskellige planer.

Titlen er en sammenfatning af eksponatet. Titel, plan og indhold skal derfor være i fuld overensstemmelse med hinanden, og rækkefølgen af de udstillede filatelistiske objekter skal tilsammen fortælle den historie, som titlen lægger op til.

**Planen fastlægger eksponatets struktur gennem en logisk opbygning af kapitler og underkapitler.** Ideelt bør hvert kapitel føre naturligt videre til det næste, således at eksponatet fremstår som en sammenhængende fortælling frem for en løs indholdsfortegnelse. De bedste planer er derfor opbygget som en historie. Planen bør ikke indeholde generelle kapitler som ”Diverse” eller ”Appendiks”, og den bør heller ikke opdeles efter filatelistiske materialetyper, som f.eks. ”Frankostempler”, ”Helsager” eller ”Udgivelsesformål”.

De enkelte kapitler skal være afbalancerede i forhold til deres tematiske betydning inden for det emne, som titlen definerer, og ikke efter hvor meget materiale der findes.

Planen skal beskrive alle historiens hovedafsnit. Mere detaljerede opdelinger præsenteres på de enkelte eksponatsider. En plan kan ikke erstattes af en litterær beskrivelse eller en generel introduktion.

Planens struktur kan f.eks. baseres på:

- en kronologisk opbygning (historisk eller udviklingsmæssig),
- en emnemæssig opbygning (videnskabelig, systematisk, organisatorisk, økonomisk osv.),
- andre opdelingsprincipper, når temaet omhandler organisationer eller institutioner (f.eks. Røde Kors, FN eller Europarådet) eller tilbagevendende begivenheder (f.eks. Olympiske Lege eller Frimærkets Dag), herunder:
    - organisationens struktur,
    - organisationstype,
    - enkelte begivenheder ordnet kronologisk eller geografisk.

En numerisk klassifikation (f.eks. decimalsystem) anbefales, da den gør planen lettere at overskue. Den bør begrænses til hovedafsnittene. Erfaringen viser, at et system med to eller tre niveauer (tal eller bogstaver) er tilstrækkeligt.

En innovativ plan giver udstilleren mulighed for at skabe en tilsvarende innovativ tematisk behandling og dermed et mere karakteristisk og originalt eksponat.

Se artikel 4.1.1 om bedømmelsen af dette kriterium.

---

### 3.2.2 Udvikling

**Udviklingen omfatter den dybdegående bearbejdning af temaet med det formål at skabe fuld sammenhæng mellem titel, plan og eksponatets plancher.**

En grundig analyse af både temaet og det egnede filatelistiske materiale, baseret på solid tematisk og filatelistisk viden, er en forudsætning for en vellykket tematisk udvikling. Dette gør det muligt at vælge hvert enkelt objekt med omhu, placere det korrekt og knytte en præcis tematisk tekst til det.

Dette kommer til udtryk ved:

- valg af det bedst egnede materiale til hvert enkelt tematisk element,
- en afbalanceret anvendelse af materialet i forhold til den tematiske betydning. Antallet af tilgængelige objekter må ikke i sig selv begrunde deres anvendelse,
- en korrekt tematisk rækkefølge af objekterne på hver planche, så historien udvikles logisk. Den korrekte rækkefølge har forrang frem for planchens visuelle udtryk,
- en letforståelig og flydende "rød tråd", hvor historien udvikler sig fra planche til planche gennem hele eksponatet som i en bog.

Plancheoverskrifter kan med fordel vise, hvilken del af planen den enkelte planche behandler.

Se artikel 4.1.2 om bedømmelsen af dette kriterium.

---

### 3.3 Viden

#### 3.3.1 Tematisk viden

**Tematisk viden demonstreres gennem den historie, der fortælles ved hjælp af korrekt udvalgt tematisk materiale. En dybere forståelse af temaet gør det muligt at inddrage flere fakta og detaljer i historien og at identificere yderligere materiale, som kan illustrere disse. Den tematiske tekst bør være fordelt over hele eksponatet, placeres tæt ved det materiale, den vedrører, og læses naturligt fra venstre mod højre og fra øverst til nederst.**

Den tematiske tekst skal være korrekt, præcis og kortfattet. Den skal skabe forbindelsen mellem det filatelistiske materiale og historien.

Teksten skal:

- understøtte den logiske udvikling ved at skabe sammenhæng mellem de viste objekter, og skal være effektiv og uden overflødige oplysninger,
- give en kort tematisk forklaring, når sammenhængen mellem objekt og tema ikke er umiddelbart indlysende, og forklare de relevante tematiske detaljer i frimærker og postale dokumenter.

Materiale, som ikke har en dokumenteret tematisk forbindelse, bør ikke indgå i historien, selv om det filatelistisk er af høj kvalitet.

Enhver tematisk forklaring skal være direkte understøttet af det viste materiale. Fremsættes udsagn uden filatelistisk dokumentation, svækkes den tematiske behandling.

Se artikel 4.2.1 om bedømmelsen af dette kriterium.

---

#### 3.3.2 Filatelistisk viden

**Det udstillede materiale skal være i fuld overensstemmelse med det valgte tema, og et godt kendskab til filatelistisk materiale gør det muligt at udvælge de bedst egnede objekter og identificere nye objekter. Udvælgelsen skal afspejle udstillerens forståelse af, hvilket materiale der er til rådighed inden for det valgte tema. Den skal desuden omfatte det bredest mulige udvalg af relevant filatelistisk materiale af den højest tilgængelige kvalitet (GREV, art. 3.4).**

Ved udvælgelsen af kvalificeret materiale til eksponatet skal følgende typer materiale foretrækkes og tillægges større betydning:

- Filatelistiske grundelementer, dvs. frimærker, helsager, stempler og øvrige postale påtegninger, frem for objekter med en mere begrænset postal tilknytning, selv om deres udgivelse eller anvendelse er behørigt godkendt af postvæsenet.
- Udgivelser med en direkte tilknytning til udgiverlandet ud fra politiske, historiske, kulturelle, økonomiske og/eller tilsvarende forhold. Spekulative udgivelser samt udgivelser, der ikke overholder Verdenspostforeningens (UPU's) etiske regler, skal undgås.
- Ordinære udgivelser frem for supplerende, parallelle utakkede udgivelser af frimærker og miniark.
- Ægte postalt afstemplede objekter frem for objekter med bestillingsafstemplinger.
- Ægte postbefordrede kommercielle forsendelser med relevante afstemplinger frem for objekter fremstillet til samlere, eksempelvis illustrerede førstedagskuverter (FDC), selv når disse er udgivet af postvæsenet, samt maximaphily kort.
- Ægte postbefordrede forsendelser med korrekt frankering og relevante tematiske afstemplinger frem for lejlighedsfstemplinger, ofte på utilstrækkeligt frankerede forsendelser, eller – endnu værre – afstemplinger på ufrankerede kuverter (såkaldte »blanke afstemplinger«), medmindre der er tale om en berettiget portofrihed.
- Forsendelser med korrekt frankering, helst i form af flerfoldsfrankering med et tematisk betydningsfuldt frimærke, frem for overfrankeringer af filatelistiske årsager, eksempelvis anvendelse af komplette frimærkesæt.
- Frankostempler med korrekt porto frem for lejlighedsafstemplinger, eksempelvis med værdien »000«, medmindre sidstnævnte er et prøveaftryk (”specimen”) eller har en dokumenteret postal begrundelse.

Almindelige frimærker og postale dokumenter er velegnede, når de bedst illustrerer væsentlige tematiske detaljer. Den relative sjældenhed eller usædvanlige karakter af prøvetryk, varianter og tilsvarende objekter kan øge eksponatets filatelistiske kvalitet. Almindeligt forekommende varianter, f.eks. mindre farvenuancer, spiller en ubetydelig rolle og kan påvirke den tematiske udvikling negativt. Hvis en variant ikke tydeligt demonstrerer forbindelsen til temaet, bør det normale objekt også vises som reference.

Anvendelsen af maximaphily kort bør begrænses til enkelte væsentlige objekter, der kan bidrage til en bedre forståelse af de tematiske oplysninger, når disse er for små til at kunne ses tydeligt på frimærket. Ud over den nødvendige overensstemmelse mellem motiv, tid og sted, som er fastlagt i principperne for maximaphily, skal sådanne objekter være forsynet med en tematisk relevant afstempling.

Anvendelsen af stempelmærker og helsager til fiskale formål bør begrænses til enkelte væsentlige objekter, primært hvor de kan styrke den tematiske udvikling på særligt betydningsfulde punkter i temaet, som ikke kan belyses på anden måde.

Undtagelser fra ovenstående kriterier kan kun accepteres, hvis de er behørigt begrundet. **En kort forklarende tekst er kun nødvendig, når materialets filatelistiske betydning ikke er umiddelbart forståelig, eller når der er behov for at redegøre for en individuel undersøgelse.** Filatelistisk tekst kan navnlig anvendes, når en bestemt filatelistisk egenskab ved et objekt ikke er umiddelbar, som f.eks. til dokumentation af anvendelsen af stempelmærker, til korrekt identifikation af borderline materiale eller til præsentation af et filatelistisk studie. Overdrevne og værdiladede beskrivelser af den type, der ofte forekommer i auktionskataloger, er ikke hensigtsmæssige.

Ideelt set bør den filatelistiske tekst adskilles fra den tematiske tekst ved anvendelse af en anden skrifttype eller typografisk udformning, f.eks. kursiv.

Et eller flere filatelistiske studier bør indgå, hvor det er relevant, for at demonstrere en højere grad af filatelistisk viden. Postale objekter og dokumenter kan forekomme i en række filatelistiske varianter. Hvis dette materiale har både tematisk og filatelistisk betydning, er det

anbefalelsesværdigt at medtage et kortfattet og velafbalanceret filatelistisk studie, så materialet kan præsenteres på en fyldestgørende måde.

Et filatelistisk studie følger systematisk de kriterier, der anvendes inden for traditionel filateli, f.eks. et objekts udvikling og varianter, posthistorie – kunne være anvendelse, postruter, postbehandling og poststempler - eller en anden filatelistisk disciplin. Et filatelistisk studie kan tage udgangspunkt i eksisterende kilder og videreudvikles gennem udstillerens egen forskning. For at bevare eksponatets balance er formålet med sådanne studier ikke at vise fuldstændighed, men at præsentere de væsentligste filatelistiske særpræg i relation til studieområdet. Studiernes omfang skal stå i rimeligt forhold til eksponatets specialiseringsgrad.

Når filatelistiske studier indgår i eksponatet, skal de integreres naturligt i den tematiske udvikling uden at forstyrre sammenhængen og den fremadskridende historie. Den tematiske tekst skal fortsætte parallelt med det filatelistiske studie, så der ikke opstår forstyrrende afbrydelser i eksponatets tematiske forløb.

Se artikel 4.2.2 for en beskrivelse af, hvordan dette bedømmelseskriterium vurderes.

---

### 3.4 Præsentation

**Eksponatets præsentation og den ledsagende tekst skal være enkel, smagfuld og afbalanceret. (GREV art. 3.4).**

Se artikel 4.4 vedrørende bedømmelsen af dette kriterium.

---

### 3.5 En-rammeeksponater

**Et en-rammeeksponat i tematisk filateli skal behandle et emne, der er så afgrænset, at det kan behandles fyldestgørende inden for én udstillingsramme. Hvis et tema naturligt kræver mere end én ramme for at kunne behandles tilfredsstillende, er det ikke egnet som emne for et en-rammeeksponat.**

Et udvalg af materiale fra et flerrammeeksponat kan kun danne grundlag for et en-rammeeksponat, hvis udvalget udgør et naturligt og afsluttet deltema, som kan behandles fuldstændigt inden for én ramme. Et rent udvalg af de "bedste" objekter (*cherry picking*) fra et fler-rammeeksponat er ikke et egnet en-rammeeksponat.

---

## Artikel 4 – Bedømmelseskriterier

**De generelle bedømmelseskriterier i GREV artikel 4 er tilpasset de særlige forhold, der gælder for tematisk filateli.**

De tematiske dommere skal udfylde et bedømmelsesskema, som skal sikre en grundig, objektiv og ensartet bedømmelse.

For alle bedømmelseskriterier – bortset fra Præsentation – skelnes der mellem grundlæggende krav og kvalitative præstationer.

Grundlæggende krav: Når alle grundlæggende krav er opfyldt, tildeles et pointtal svarende til 80 % af den maksimale pointsum. Manglende opfyldelse af et eller flere krav medfører en tilsvarende reduktion i 80%'s bedømmelsen

Kvalitative præstationer: Disse repræsenterer eksponatets kvalitetsmæssige præstationer, der stepvis løfter et eksponat fra godt til fremragende. Point over 80 % af maksimum opnås gennem opfyldelse af disse kriterier, og fuld opfyldelse giver maksimal pointscore.

---

### 4.1 Tematisk behandling (30 point)

**Den tematiske behandling bedømmes på grundlag af titel og plan samt udvikling.** Tematisk behandling omfatter præsentationen af den fortælling, der knytter sig til det valgte tema, og dens udvikling gennem eksponatets plancher. Begge dele skal afspejle en innovativ tilgang.

Ved bedømmelsen af den tematiske behandling lægger dommerne vægt på:

- En logisk udvikling, der er let at følge.
- En klar og præcis tekstmæssig fremstilling.
- Et velafbalanceret eksponat i forhold til det valgte tema.
- I hvilken grad planen formidler en sammenhængende fortælling.

Dommerne vil kontrollere, at eksponatet:

- Afspejler temaet, således som det er defineret i titlen.
- Er udviklet i overensstemmelse med planen.
- Indeholder nye aspekter og nye tilgange til kendte temaer eller udvikler et nyt tema.

---

#### 4.1.1 Titel og plan (10 point)

**Titel og plan bedømmes under hensyntagen til:**

- **Overensstemmelsen mellem planen og titlen.**
- **Tilstedeværelsen af en indledningsplanche.**
- **Indledningsplanchens hensigtsmæssighed og tilstrækkelighed.**
- **En korrekt, logisk og velafbalanceret struktur i planen med hovedafsnit og underafsnit.**
- **Planen skal dække alle væsentlige aspekter, der er nødvendige for at udvikle temaet.**

Dommerne vil først og fremmest lægge vægt på:

- En titel, der definerer eksponatets overordnede idé, og som struktureres og udfoldes gennem planen.
- En klar og præcis beskrivelse af eksponatets formål og afgrænsning, der redegør for temaet og begrunder eventuelle udeladelser.
- Overensstemmelse mellem titel og plan.
- En korrekt, logisk og velafbalanceret opdeling i hovedafsnit og underafsnit, hvilket indebærer:
    - Korrekt: Planen skal være præcis, videnskabeligt pålidelig og fagligt velfunderet.
    - Logisk: Rækkefølgen af hovedafsnit og tilhørende underafsnit skal følge en rationel og sammenhængende orden uden overflødige eller fejlplacerede afsnit.
    - Velafbalanceret: Den vægt, der tillægges de enkelte afsnit, skal svare til deres tematiske betydning.

Indledningsplanche, der giver et overblik over temaet, skal placeres i begyndelsen af eksponatet. Manglende indledningsplanche medfører automatisk et fradrag på tre point.

De bedste planer er dem, hvor hovedafsnit og underafsnit er struktureret således, at de tilsammen fortæller en sammenhængende historie. Sådanne planer bedømmes væsentligt højere end planer, der blot er opbygget som en indholdsfortegnelse.

Titel og plan bedømmes på grundlag af følgende:

Grundlæggende krav

- Tilstedeværelsen af en indledningsplanche.
- Indledningsplanchens hensigtsmæssighed og tilstrækkelighed.
- Overensstemmelsen mellem planen og titlen.
- En korrekt, logisk og velafbalanceret struktur i planen med hovedafsnit og underafsnit.
- Dækningen af alle væsentlige aspekter, der er nødvendige for at udvikle temaet.

Kvalitative præstationer

- I hvilken grad planen formidler en sammenhængende fortælling.
- Innovation gennem en original tilgang til eksponatets valgte struktur.

---

4.1.2 Udvikling (20 point)

**Udviklingen bedømmes under hensyntagen til:**

- **Korrekt sammensætning og placering af objekterne i overensstemmelse med planen.**
- **Sammenhængen mellem objekterne og den tematiske tekst.**
- **Dybden i den tematiske behandling, som kommer til udtryk gennem sammenhænge, krydshenvisninger, forgreninger samt årsager og virkninger.**
- **Balancen, hvor hvert tematisk aspekt tillægges en betydning, der svarer til dets væsentlighed inden for temaet.**
- **Uddybningen af alle planens aspekter.**

Dommerne vil først og fremmest lægge vægt på følgende:

- Den tematiske fortælling, som den fremgår af planen, skal udvikles gennem eksponatets plancher og præsenteres som en fortløbende og sammenhængende historie, der fortsættes gennem hver enkelte planche. Historien skal kunne læses som en bog, fra øverste venstre hjørne til nederste højre hjørne.
- Planchernes overskrifter skal angive det relevante hovedafsnit eller underafsnit for at vise, hvilken del af planen der behandles på den pågældende planche. En supplerende titel på hver planche, der sammenfatter dens specifikke indhold, vil desuden være en fordel.
- Korrekt sammensætning og placering af objekterne skal komme til udtryk gennem en letforståelig, korrekt og flydende tematisk udvikling. Objekterne skal placeres i umiddelbar nærhed af den tematiske tekst, som de knytter sig til.
- Balancen i udviklingen skal komme til udtryk ved, at de forskellige tematiske detaljer behandles med en dybde og et omfang, der svarer til deres betydning inden for temaet. Dette gælder også hvor der præsenteres filatelistiske studier.

Udviklingen bedømmes på grundlag af følgende:

Grundlæggende krav

- Korrekt sammensætning og placering af objekterne i overensstemmelse med planen.
- Sammenhængen mellem objekterne og den tematiske tekst.
- Uddybningen af alle planens aspekter.

- Tilstedeværelsen af en ”rød tråd”, der forbinder de enkelte plancher og hovedafsnit til en fortløbende og sammenhængende historie.

Kvalitative præstationer

- Balance: Hvert tematisk aspekt tillægges en vægt, der svarer til dets betydning inden for det samlede tema.
- Dybde: Den tematiske behandling demonstrerer sammenhænge, krydshenvisninger, forgreninger samt årsager og virkninger.
- Innovation: En original tilgang til behandlingen af det valgte emne.

---

### 4.2 Viden, personlige studier og forskning (35 point)

GREV omfatter kriteriet ”filatelistisk og dermed beslægtet viden”, som kan betragtes som resultatet af to komponenter:

- ”Emnerelateret viden”. I næsten alle udstillingsklasser er denne viden af postal og filatelistisk karakter og omfatter f.eks. udgivelser, anvendelser, trykprocesser, portotakster, postruter, postale tjenester osv. Inden for tematisk filateli er denne viden derimod af tematisk karakter og kan f.eks. vedrøre biler, broer, historie, natur, sport osv. ”Tematisk viden” er således den viden, der bygger på personlige studier og forskning samt et indgående kendskab til det behandlede tema.
- ”Filatelistisk viden” vedrører udvælgelsen af det relevante filatelistiske materiale, der anvendes til at understøtte temaet, samt en korrekt beskrivelse af materialet, hvor dette er nødvendigt. Denne komponent er fælles for alle udstillingsklasser.

---

#### 4.2.1 Tematisk viden samt tilhørende personlige studier og forskning (15 point)

**Den tematiske viden samt de dertil hørende personlige studier og forskning vurderes på grundlag af:**

- **den tematiske teksts relevans, præcision og korrekthed**
- **den korrekte tematiske anvendelse af materialet**
- **tilstedeværelsen af ny tematisk indsigt inden for emnet.**

Dommerne vil især lægge vægt på:

- den tematiske viden, som kommer til udtryk gennem valget af objekter til belysning af specifikke tematiske detaljer samt deres indbyrdes sammenhæng
- den ledsagende teksts relevans og kvalitet
- fraværet af tematiske fejl
- tilstedeværelsen af materiale med en direkte tilknytning til temaet og undgåelse af tvivlsomt eller unødigt borderline materiale
- anvendelsen af ”overraskende” materiale, som er tematisk relevant, selv om sammenhængen ikke umiddelbart fremgår af materialet alene, men er påvist gennem udstillerens egne studier.

Tematiske studier og forskning dokumenteres gennem anvendelsen af tilgængelig tematisk og filatelistisk litteratur, kataloger og dokumenteret forskning samt ved udstillerens egne studier og undersøgelser.

Tematisk viden vurderes ud fra følgende:

Grundlæggende krav

- relevant, præcis og korrekt tematisk tekst
- korrekt tematisk anvendelse af materialet

Kvalitative præstationer

- tematiske detaljer dokumenteret gennem tekst og materiale
- nye tematiske erkendelser inden for det valgte emne
- anvendelse af ”overraskende” materiale (materiale, som ikke umiddelbart hører til emnet, men som tematisk understøtter fortællingen)

---

### 4.2.2 Filatelistisk viden samt tilhørende personlige studier og forskning (20 point)

**Filatelistisk viden, personlige studier og forskning vurderes på grundlag af:**

- **fuld overholdelse af reglerne for postalt filateli**
- **tilstedeværelsen af det bredest mulige udvalg af filatelistisk materiale og en afbalanceret anvendelse heraf**
- **postale dokumenternes relevans**
- **den filatelistiske teksts relevans og korrekthed, hvor dette er nødvendigt**
- **forekomsten af filatelistiske studier samt en kvalificeret anvendelse af væsentligt filatelistisk materiale.**

Dommerne vil især lægge vægt på:

- tilstedeværelsen af relevant filatelistisk materiale med reel filatelistisk betydning
- fuld overholdelse af reglerne for postalt filateli, dvs. at eksponatet ikke indeholder materiale, som er uegnet til samlerformål på grund af dets tilstand (f.eks. klippede frimærker, helsagsklip eller ukorrekte maximaphily kort)
- at filatelistiske objekter (f.eks. frimærker, helsager, prøvetryk og originaltegninger) vises i deres helhed. Undtagelser er at vises et stempel gennem en vinduesudskæring i planchen; overlappende visning af helsagsvarianter, når den relevante variant tydeligt fremgår; en vinduesudskæring for at kunne vise større objekter
- tilstedeværelsen af et varieret udvalg af filatelistiske materialetyper og en afbalanceret anvendelse heraf
- tilstedeværelsen af materiale fra forskellige perioder (fra den præ-filatelistiske til den moderne tidsperiode) og fra så mange lande som muligt inden for rammerne af det valgte tema
- en begrænset anvendelse af borderline materiale (jf. afsnit 3.1), gennemsnitligt højst ét objekt pr. ramme, når objektet væsentligt styrker den tematiske tekst eller er den eneste mulighed for at illustrere emnet. Sådanne objekter skal være fuldt begrundede som undtagelser og dermed dokumentere udstillerens filatelistiske viden. En større fleksibilitet kan accepteres, når borderline materialet indgår som en del af et filatelistisk studie.

Personlige filatelistiske studier og forskning dokumenteres ved:

- materiale, som endnu ikke er undersøgt i relation til det pågældende tema, eller hvor der kun foreligger meget begrænset forskning

- filatelistiske studier, der indeholder en reel, veldokumenteret og dybdegående filatelistisk analyse (sådanne studier må ikke anvendes som begrundelse for blot at vise et anseligt stort antal af objekter uden et seriøst filatelistisk grundlag).

Filatelistisk viden vurderes ud fra følgende:

Grundlæggende krav

- fuld overholdelse af reglerne for postalt filateli
- relevante postale dokumenter
- relevant og korrekt filatelistisk tekst, hvor dette er nødvendigt
- et godt og varieret udvalg af filatelistisk materiale gennem hele eksponatet

Kvalitative præstationer

- det bredest mulige udvalg af filatelistisk materiale samt en afbalanceret anvendelse heraf
- materiale, som endnu ikke er undersøgt inden for det valgte tema, eller hvor der kun foreligger meget begrænset forskning
- filatelistiske studier samt en kvalificeret anvendelse af betydningsfuldt filatelistisk materiale

---

### 4.3 Kvalitet og sjældenhed (30 point)

**Kriteriet "Kvalitet og sjældenhed" omfatter en vurdering af kvaliteten af det udstillede materiale under hensyntagen til den standard, som eksisterer for det valgte emne, materialets sjældenhed samt den relative vanskelighed ved at erhverve det udvalgte materiale.**

---

#### 4.3.1 Sjældenhed (20 point)

**Sjældenhed vurderes ud fra objektive kriterier såsom anerkendt absolut sjældenhed og vanskeligheden ved at erhverve materialet.**

Det er væsentligt, at varianter, prøvetryk og essays er sjældnere end selve udgivelsen for at styrke eksponatets filatelistiske niveau. Det samme gælder blokke, striber og lignende.

Det er indlysende, at objekter, som ganske vist er meget sjældne, men som ikke eller kun i utilstrækkelig grad har forbindelse til temaet, ikke bør indgå i vurderingen af dette kriterium.

Dommerne vil især lægge vægt på:

- filatelistiske sjældenheder med en tydelig relation til temaet
- kendte sjældenheder af særlig betydning for det valgte tema
- forekomsten af varianter, essays, prøvetryk, striber og blokke, der er sjældnere end den normale udgivelse
- sjældent og usædvanligt materiale, navnlig inden for traditionel filateli, posthistorie og helsager
- hvor vanskeligt det vil være at genskabe eksponatet.

Sjældenhed vurderes ud fra følgende:

Grundlæggende krav

- almindeligt og moderne materiale kombineret med usædvanlige og sjældne objekter

Kvalitative præstationer

- tilstedeværelsen af sjældne objekter

---

### 4.3.2 Kvalitet (10 point)

**Kvaliteten vurderes efter de almindeligt anerkendte kriterier for filatelistisk bedømmelse og ses i forhold til sjældenhedsgraden af de objekter, der indgår i eksponatet.**

Alt materiale bør være i den bedst mulige kvalitet. Objekternes tilstand vurderes efter samme principper som frimærker: ingen rifter, ingen manglende hjørner, ingen folder, ingen pletter, ingen manglende takker (hvor sådanne findes) osv.

- Almindeligt materiale skal være i fejlfri kvalitet.
- Den opnåelige kvalitet varierer afhængigt af land og periode.
- Udstillere kan vise unikt eller meget sjældent materiale, selv om det ikke er i perfekt kvalitet, men bør undgå at medtage andet materiale i en kvalitet, som kan forringe det samlede kvalitetsindtryk.
- Kommercielt anvendt materiale foretrækkes frem for materiale fremstillet til filatelistiske formål.
- Stempler skal være så tydelige som muligt, så alle væsentlige oplysninger kan læses, samtidig med at frimærkets motiv – hvor dette har tematisk betydning – fortsat er klart synligt.
- Hæfter skal udstilles komplette med frimærker.
- Hvis et objekt er restaureret eller på anden måde manipuleret, skal dette tydeligt oplyses.

Kvalitet vurderes ud fra følgende:

Grundlæggende krav

- almindeligt og moderne materiale i fremragende kvalitet samt usædvanligt materiale i god kvalitet og sjældent materiale i acceptabel kvalitet.

Kvalitative præstationer

- sjældent materiale i en kvalitet, der ligger over gennemsnittet og op til den bedst opnåelige kvalitet.

---

### 4.4 Præsentation (5 point)

**Kriteriet "Præsentation" omfatter en vurdering af:**

- **præsentationens overskuelighed**
- **tekstens klarhed**
- **eksponatets samlede æstetiske balance.**

Præsentationen skal vise materialet på den bedst mulige måde og skabe en harmonisk balance både på den enkelte planche, i rammerne og gennem hele eksponatet.

Eksponatets præsentation vurderes ud fra:

- at placeringen af objekter og tekst på egnede udstillingsplancher formidler historien effektivt og fremhæver det filatelistiske materiale på en attraktiv og æstetisk måde
- en harmonisk æstetisk balance både i rammerne og på de enkelte plancher

- en god udnyttelse af planchens plads uden unødigt tomme områder
- at teksten er klar, præcis og relevant i forhold til det valgte materiale og eksponatets emne, uden unødigt omfattende tekstmængder
- at fotokopier og scanninger af originalt materiale afviger mindst 25 % i størrelse fra originalen
- omhyggelig og pæn montering, f.eks. at store objekter ikke monteres skråt eller på højkant.

Der må hverken gives fordele eller ulemper afhængigt af, om teksten er håndskrevet, maskinskrevet eller trykt. Anvendelse af kraftigt farvede blæktyper og farvede udstillingsplancher bør undgås.

---

**Artikel 5: BEDØMMELSE AF EKSPONATER**

**5.1**

**Tematiske eksponater bedømmes af godkendte specialdommere inden for deres respektive fagområder og i overensstemmelse med GREX, afsnit V, artikel 31–46 (jf. GREV, artikel 5.1).**

De tematiske dommere skal udfylde et bedømmelsesskema, som skal sikre en grundig, ensartet og konsekvent bedømmelse.

---

**5.2**

**Ved bedømmelse af tematiske eksponater anvendes følgende pointfordeling som vejledning for juryens afbalancerede vurdering (jf. GREV, artikel 5.3):**

| Bedømmelseskriterium | Point |
|---|---|
| **1. Behandling** | **30** |
| – Titel og plan | 10 |
| – Udvikling | 20 |
| **2. Viden, personlige studier og forskning** | **35** |
| – Tematisk | 15 |
| – Filatelistisk | 20 |
| **3. Kvalitet og sjældenhed** | **30** |
| – Kvalitet | 10 |
| – Sjældenhed | 20 |
| **4. Præsentation** | **5** |
| **I alt** | **100** |

Forekomsten af forfalskede, manipulerede eller restaurerede objekter, som ikke tydeligt er angivet som sådanne, medfører en nedgradering af eksponatet af juryen på grundlag af rapporten fra det særlige ekspertteam, som udpeges ved hver udstilling.

Nytryk skal tydeligt angives som sådanne.

Svage eller utydelige stempler må ikke optegnes direkte på objektet. I stedet kan en optegning af stemplet vises ved siden af originalen.

Udstillere anbefales derfor at få tvivlsomme objekter attesteret, inden de udvælges til eksponatet. Originalen af attestationen bør placeres bag den pågældende planche i samme transparente beskyttelseslomme. Hvis der anvendes en fotokopi af attestationen, skal denne være bekræftet af den nationale forbundsorganisation. Alternativt kan kommissæren medbringe originalattesten til brug, hvis det bliver nødvendigt.

Uanset hvordan attestationen stilles til rådighed, skal den filatelistiske beskrivelse af det attesterede objekt afsluttes med den fremhævede forkortelse "(e)".

---

**Artikel 6: AFSLUTTENDE BESTEMMELSER**

**6.1**

**I tilfælde af uoverensstemmelser mellem forskellige sprogversioner som følge af oversættelse er den engelske tekst gældende.**

**6.2**

**Disse SREV og Retningslinjer blev godkendt af FIP's Kommission for Tematisk Filateli på et online møde lørdag den 14. februar 2026, efterfølgende godkendt af FIP Board den 8. september 2026. De træder i kraft 8. september 2026 og gælder for udstillinger der starter fra den 1. januar 2027.**